

Jiří Paroubek: Jakou filozofii přístupu čekat od pravicové vlády při konsolidaci veřejných financí?

 infokurýr.cz/n/2023/07/14/jiri-paroubek-jakou-filozofii-pristupu-cekat-od-pravicove-vlady-pri-konsolidaci-verejnych-financi

kurýr

14. července 2023

S výjimkou prvotních časů Václava Klause, kdy se jeho vlády snažily alespoň opticky o odpovědné vynakládání peněz v oblasti veřejných financí i o sociální smír, řadí dnes pravicová vláda ve státních financích jako černá ruka. Je potřeba ale říci, že to řádění ve státní kase připomíná spíše meluzínu, protože toho v ní mnoho nenajdeme.

Bývá obvyklým zvykem novinářů peskovat všechny vlády bez rozdílu za nezodpovědný přístup k veřejným financím. Ale to pravda není. Vlády ČSSD a hnutí ANO, respektive hnutí ANO a ČSSD v letech 2014 – 2019 (tedy do covidové krize) hospodařily velmi odpovědně. Nejen, že klesal deficit státních financí v relaci k vytvořenému HDP, ale on v těch letech 2014 – 2019 rostl hrubý domácí důchod bez toho, že by to bylo na dluh. Klesal tedy relativně i absolutně státní dluh.

Na konci roku 2006, tedy po skončení vlády ČSSD pod mým vedením, zůstalo ve státní kase nahospodařeno 158 mld. Kč rozpočtových rezerv (z toho zhruba 100 mld. Kč bylo nahospodařeno v letech 2005 a 2006, kdy jsem byl předsedou vlády a země dosahovala cca 7% růstu hospodářství).

Naopak vlády ODS, i když např. před volbami v roce 2010 rozesílaly pravicové strany složenky překvapeným seniorům a všem dalším občanům, kde je strašily, kolik že na ně vychází státní dluh. Ale poté, co převzaly vládu, se chovaly zcela nezodpovědně. V letech 2007 – 2013 dokázaly vlády M. Topolánka a P. Nečase vytvořit schodky státních financí v souhrnu zhruba za 700 mld. Kč. K tomu je potřeba připočíst nezodpovědné utracení 158 mld. Kč rozpočtových rezerv, které zůstaly po sociálně demokratických vládách v roce 2006. Tedy

suma sumárum, vlády Topolánka, Nečase se společným ministrem financí Kalouskem, zařaly sekeru do státní kasy v rozsahu cca 850 mld. Kč.

Přišel covid, přišla ukrajinská krize a můžeme bez nadsázky říci, že hospodaření státu se hroutí. Pokud byla vládám levice v minulosti vyčítána rozpočtová neodpovědnost, je to v rozporu s fakty.

Současná vláda má letos hospodařit se schodkem státního rozpočtu téměř 300 mld. Kč (!). Chápu mnohé, ale pokud tato vláda nedokáže s pravděpodobností hraničící s naprostou jistotou dělat vůbec nic na dodržení takto vysokého schodku v rozpočtu státu, je to důkaz její kolosální neschopnosti.

Už dlouhé měsíce odhaduji a veřejně se takto vyjadřuji, že schodek státního rozpočtu se v letošním roce bude pohybovat na úrovni 350 až 400 mld. Kč. A v této situaci přišla vláda s tím, že od příštího roku chce ušetřit v následujících dvou letech ve veřejných financích anebo navýšit jejich příjmy daňovým navýšením (DPH) o částku 150 mld. Kč. V příštím roce tak vláda počítá s nižším schodkem nežli je schodek letošní. Má to být „jen“ 235 mld. Kč. Ale premiér Fiala už hovoří i o 270 mld. Kč schodku.

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST
www.stranapro.cz

Nemá smysl řešit⁸⁾ jednotlivá opatření vládního návrhu. Podstatné je něco jiného. Tzv. konsolidační balíček má přinést změny více než 60 zákonů a to je obrovský zásah do legislativy státu. Celý záměr vlády je veden, až na drobné kapičky na vytírání očí, tak, aby vše zaplatili lidé ze středních vrstev (ti chudší na to už dávno nemají). A aby se přitom co nejvíce šanovaly zájmy nejbohatší zhruba jedné pětiny občanů této země a také velkých firem oligopolního charakteru, které si utvořily trh s vlastními pravidly, kde v zásadě kašlou na zákony. A vláda tomu se sympatií mlčky přihlíží. Jako příklad takového nezákonného postupu, kdy je občan ovšem bezmocný, uvedu svou

zkušenost z předchozích dnů. Z důvodu neserióznosti pronajímatele chorvatské nemovitosti u moře, kterou jsme si s přáteli předem zamluvili a zaplatili, jsme se počátkem minulého týdne dozvěděli, že dům byl pronajat někomu jinému.

Podobnou zkušenost, které jsme se ovšem ubránili, mám z Chorvatska i z předchozích let. Výsledkem je, že jsem se chtěl zbavit dvou letenek, které jsem objednal a zaplatil řadu měsíců předem v souvislosti s pronájmem nemovitosti. Firma Letuška.cz, která mi letenky prodala, v klidu pracovala několik měsíců s mými penězi a v okamžiku, kdy jsem chtěl stornovat letenky, jsem se dozvěděl, že to prakticky nejde. Abych byl přesný, stornovat to lze, ale peníze vám nikdo nevrátí. A tak jsem letenky nestornoval, protože kdybych je stornoval, tak je dobráci z Letuška.cz prodají ještě jednou a budou mít vlastně dvojnásobný vývar. Takhle aspoň měli dvě neobsazená místa, ale já jsem přišel o cca 15 tisíc Kč. A to vše v situaci, kdy letenky do Splitu a zpět, s ohledem na vysokou poptávku v sezóně, by jistě bylo možné bez velkých problémů prodat.

V téhle zemi zkrátka neexistuje žádná ochrana spotřebitele. Žádný úřad, ke kterému by se poškozený občan mohl obrátit. Leda tak na lampárnu na Masaryčce.

Vláda úplně pominula při svých rozpočtových kejklech možnost, že by se zavedlo progresivní zdanění firem i jednotlivců již od příštího roku. Mám na mysli především možnost uplatnění sektorové daně u velkých, největších a nejziskovějších firem – bank, energetických firem, obchodních řetězců a dalších firem oligopolního charakteru. Banky za minulý rok vydřely z občanů, z malých a středních firem a živnostníků přes 100 mld. Kč zisku. A nic. Výsledkem bude, že podstatná část jimi vytvořeného zisku skončí u jejich mateřských bank v zahraničí a bude posilovat ekonomiku hospodářsky mnohem silnějších zemí (Francie, Belgie, Rakousko, Itálie ad.). Vláda vůbec ani nepředstírá zájem o to, že by se zabývala uplatněním mimořádné daně z dividend, které jsou vyváženy ze země.

V některých letech to bylo i přes 300 mld. Kč. Vývoz peněz ze země tak de facto převyšuje mnohonásobně částky, které dostáváme z rozpočtu Evropské unie. A v podstatě vede k retardaci českého hospodářství, protože zdroje, jak jsem uvedl výše – vytvořené u nás – posilují mnohem silnější ekonomiky v západní Evropě. Pokřik, že takové mimořádné zdanění není možné, se nezakládá na pravdě. Možné to podle příslušné letité směrnice Evropské unie je, ale znamenalo by to změnit, upravit s řadou zemí smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Ale to by jistě stálo za to. Řada těchto smluv (např. s Německem) byla uzavřena již za komunistického režimu. Už jen proto by měla být aktualizována. Smyslem Evropské unie by nemělo být, aby finančně silnější země obíraly ty finančně slabší a slabé a aby se tvářili, že jim činí dobro.

Konsolidační balíček šetří především na lidech, na běžných občanech. Ti mají zaplatit rozmařilost (plnění bezedných kapes zahraničních zbrojařů) a neschopnost současné vlády např. oživit národní hospodářství. To je v útlumu a nelze očekávat, že by se z něj lehce dostalo. Prostě tzv. konsolidační balíček je nástrojem těch, kteří považují český stát za své léno, aby provedli přerozdělení společenského bohatství ve prospěch těch ekonomicky nejsilnějších obřích firem oligopolního charakteru, ale také příjmově nejsilnější zhruba jedné pětiny české společnosti. Ti ostatní si budou muset dál utahovat řemeny.

Připomínám, že díky vysoké, pádící inflaci posledních dvou let, došlo k poklesu životní úrovně českého obyvatelstva o zhruba čtvrtinu. Snížily se reálné příjmy zaměstnanců i reálné důchody. A konsolidační balíček tuto blamáž ekonomické politiky vlády jen utvrdí. Bude znamenat další pokles reálných příjmů a samozřejmě také důchodů občanů.

Prostě, tato vláda je vládou velkého kapitálu (i když je otázka, jestli si velký kapitál přeje mít tak hloupou vládu), a pracuje proti zájmům naprosté většiny občanů země.

Jiří Paroubek

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST
www.stranapro.cz
